



**EUROOPA LIIDU  
NÕUKOGU**

**Brüssel, 6. mai 2013 (10.06)  
(OR. en)**

**10637/13**

**RECH 243  
COMPET 418**

**SAATEMÄRKUSED**

---

|                       |                                                                                                                                                                      |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Saatja:               | Euroopa Komisjoni peasekretär,<br>allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor                                                                                      |
| Kättesaamise kuupäev: | 31. mai 2013                                                                                                                                                         |
| Saaja:                | Uwe CORSEPIUS, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär                                                                                                                     |
| Komisjoni dok nr:     | COM(2013) 318 final                                                                                                                                                  |
| Teema:                | Komisjoni aruanne nõukogule ja Euroopa Parlamendile<br>Euroopa Teadusnõukogu tegevusest ja eriprogrammis „Ideed” püstitatud<br>eesmärkide saavutamisest 2012. aastal |

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele komisjoni dokument COM(2013) 318 final.

Lisatud: COM(2013) 318 final



Brüssel, 30.5.2013  
COM(2013) 318 final

**KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE**

**Euroopa Teadusnõukogu tegevusest ja eriprogrammis „Ideed” püstitatud eesmärkide  
saavutamisest 2012. aastal**

# KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE JA EUROOPA PARLAMENDILE

## Euroopa Teadusnõukogu tegevusest ja eriprogrammis „Ideed” püstitatud eesmärkide saavutamisest 2012. aastal

### 1. SISSEJUHATUS JA ÕIGUSLIK ALUS

Komisjoni otsusega 2007/134/EÜ<sup>1</sup> asutatud Euroopa Teadusnõukogu (edaspidi „ERC”) oluline ülesanne on rakendada eriprogrammi „Ideed”, mille kogueelarve on 7,51 miljardit eurot.

ERC koosseisus on sõltumatu teadusnõukogu ja seda toetav spetsiaalne rakendusstruktuur – rakendusametite loomise üldise korra alusel loodud Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (ERCEA, edaspidi „rakendusamet”)<sup>2</sup>. Komisjon andis 2008. aastal rakendusametile ülesande rakendada programmi „Ideed” ja toetada sõltumatu teadusnõukogu tegevust; rakendusamet sai haldusautonoomia 2009. aasta juulis.

Käesolevas aastaaruandes, mille on koostanud komisjon koos sõltumatu teadusnõukogu ja rakendusametiga, esitatakse kooskõlas eriprogrammi „Ideed” käsitleva nõukogu otsuse artikli 4 lõikega 4 ja I lisaga komisjoni hinnang ERC tegevusele ja eesmärkide saavutamisele 2012. aastal. Aruannet täiendab sõltumatu teadusnõukogu aruanne programmi teadustöös rakendamise ja tulemuste kohta 2012. aastal<sup>3</sup>.

### 2. STRATEEGILISED KÜSIMUSED

Sõltumatu teadusnõukogu töötab välja ERC teadusstrateegia ja koostab sealhulgas ERC kõige tähtsama strateegiadokumendi – eriprogrammi „Ideed” iga-aastase tööprogrammi.

#### 2.1. Tegevuse liigid

Tööprogrammi „Ideed” tuuma moodustavad kahte tüüpi toetused:

*noorteadlase toetused*, millega toetatakse teadlasi nende teadlaskarjääri alguses, et luua neile töötingimusi, mis aitaksid saada sõltumatuks teadusuuringute juhiks;

*kogenud teadlase toetused*, mis on kavandatud väljapaistvate ja väljakujunenud teadusuuringujuhtide toetamiseks, et pakkuda ressursse, mis võimaldaksid neil jätkata tööd oma meeskonnaga ja saavutada edu oma uurimisvaldkonnas.

ERC-lt toetuse saajatele pakutakse lisatoetuse võimalust – „Idee tõendamine” –, et neile tagada puuduolev raha innovatsiooni kõige varasemas etapis.

---

<sup>1</sup> ELT L 57, 24.2.2007, lk 14.

<sup>2</sup> Komisjoni otsus nr 2008/37/EÜ, 14. detsember 2007, millega luuakse Euroopa Teadusnõukogu rakendusamet ühenduse eriprogrammi „Ideed” haldamiseks eesliiniuuringute valdkonnas vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 58/2003 (ELT L 9, 12.1.2008, lk15).

<sup>3</sup> [http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/erc\\_annual\\_report\\_2012.pdf](http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/erc_annual_report_2012.pdf).

2012. aastal võttis sõltumatu teadusnõukogu katseprojektina kasutusele *sünergiatoetused*, mis on mõeldud väikestele vastutavate teadlaste rühmadele ja nende meeskondadele. Sünergiatoetused on konsortsiumide asemel suunatud üksikteadlastele, kelle üksteist vastastikku täiendavad oskused, teadmised ja vahendid võimaldavad neil ühiselt tegelda teadusprobleemidega, mis asuvad teaduse eesliinil ja on ulatuslikumad nendest, mida suudaks saavutada üks teadlane. Sünergiatoetuste aluseks on ERC range lähenemisviis, mille kohaselt toetatakse üksnes tippteadust, ning seda võib taotleda seoses kõigis teadusvaldkondades ja kõikide stipendiumide puhul.

## **2.2. Eriprogrammi „Ideed” 2012. aasta tööprogramm**

Sõltumatu teadusnõukogu koostas eriprogrammi „Ideed” 2012. aasta tööprogrammi 21. märtsil 2011 ja komisjon võttis selle vastu 19. juulil 2011<sup>4</sup>.

Lisaks sünergiatoetuse kasutuselevõtule tehti teadusstrateegias mõned muudatused, mis on seotud vastastikuste eksperdihinnangutega: valdkonnaüleseid ettepanekuid hindab nüüd taotleja nimetatud komisjon koostöös muude asjaomaste komisjonidega; taotlejatele parema tagasiside andmiseks võeti kasutusele uus hindamissüsteem (A, B või C, millele lisatakse ettepaneku koht pingereas).

## **2.3. Vastastikuse eksperdihinnangu andmise meetodid**

ERC kasutab kõrgetasemeliste vastastikuse eksperdihinnangu andmise komisjonide struktuuri; komisjonide liikmed valib sõltumatu teadusnõukogu ning sinna kuuluvad teadlased ja insenerid nii EList kui ka väljastpoolt seda. Kõnealused komisjonid hõlmavad kõiki teadusharusid ja need jagunevad kolme peamise teadusvaldkonna vahel: füüsika- ja inseneriteadused, bioteadused ning sotsiaal- ja humanitaarteadused. Sarnaselt eelmistele projektikonkurssidele tegutses noorteadlaste ja kogenud teadlaste toetuste alal kokku 25 komisjoni. „Idee tõendamise” ettepanekuid hindas eraldi ekspertide-hindajate kogu kaugtöömeetodil. Sünergiatoetusi hindas viis eri komisjoni selleks väljatöötatud kaheetapilise hindamisemenetluse alusel.

## **3. PROGRAMMI RAKENDAMINE**

Programmi rakendamisel 2012. aastal täideti täies mahus 1,6 miljardi euro suurused kulukohustused (üldised kulukohustused) ja täielikult maksti välja 871 miljoni euro ulatuses makseid, mis vastab 100 %-le eriprogrammi „Ideed” 2012. aasta tegevusassigneeringutest. Ligikaudu 2,4 % tegevuseelarvest kulutati haldusele.

### **3.1. Toetused**

Alates 2008. aasta tööprogrammist esitatakse ERC projektikonkursside raames taotlusi ühes etapis (taotlejad peavad esitama täieliku ettepaneku) ja neid hinnatakse kahes etapis.

Toetusi antakse parimatele ettepanekutele, sõltuvalt eelarvest. Toetust antakse ettepaneku enese alusel, võttes arvesse vastastikuses eksperdihinnangus soovitatud rahastamismahtu.

---

<sup>4</sup> K(2011) 4961, 19.7.11, avaldamata.

### *3.1.1. Noorteadlase toetused*

ERC noorteadlase toetuste 2012. aasta konkursikutse avaldati 2011. aasta juulis ja selle ligikaudne eelarve oli 730 miljonit eurot (võrreldes 2011. aastaga suurenes see 10 %). Kokku esitati 4 741 ettepanekut, mis jagunesid valdkonniti järgmiselt: füüsika- ja inseneriteadused – 2 058 ettepanekut (43 %), bioteadused – 1 653 ettepanekut (35 %) ning sotsiaal- ja humanitaarteadused – 1 030 ettepanekut (22 %). Kokku valiti rahastamiseks välja 566 ettepanekut. Toetust anti rohkem kui 790 miljonit eurot ning keskmine toetus oli ligikaudu 1,4 miljonit eurot.

Noorteadlase toetuste 2013. aasta konkursikutse avaldati 2012. aasta juulis „alustavatele teadlastele” (s.o vastutavad teadlased, kes on oma esimese doktorikraadi (PhD) saanud vähemalt 2–7 aastat enne konkursikutse avaldamist) ning selle ligikaudne eelarve oli 398 miljonit eurot. Kokku esitati 3 329 ettepanekut: füüsika- ja inseneriteaduste valdkonnas 1 486 ettepanekut, bioteaduste valdkonnas 1 073 ettepanekut ning sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas 770 ettepanekut, mis moodustasid vastavalt 45 %, 32 % ja 23 %. Füüsika- ja inseneriteaduste valdkonnas võib märgata ettepanekute osatähtsuse väikest, kuid pidevat tõusu: 41 %-lt 2011. aastal 43 %-le 2012. aastal ja 45 %-le 2013. aastal.

### *3.1.2. Kogenud teadlase toetused*

ERC kogenud teadlase toetuste 2012. aasta konkursikutse avaldati 2011. aasta novembris ning selle ligikaudne eelarve oli 680 miljonit eurot. Kokku saadi 2 304 ettepanekut, mis jagunesid valdkonniti järgmiselt: füüsika- ja inseneriteaduste valdkonnas 978 ettepanekut (42 %), bioteaduste valdkonnas 773 ettepanekut (34 %) ning sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas 553 ettepanekut (24 %). Hindamise tulemusel otsustati rahastada 313 ettepanekut kokku 720 miljoni euroga ning keskmine toetus oli ligikaudu 2,3 miljonit eurot.

ERC kogenud teadlase toetuste 2013. aasta konkursikutse avaldati 2012. aasta juulis ning selle ligikaudne eelarve oli 662 miljonit eurot. Kokku esitati 2 408 ettepanekut: füüsika- ja inseneriteaduste valdkonnas 1 053 ettepanekut, bioteaduste valdkonnas 788 ettepanekut ning sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonnas 567 ettepanekut, mis moodustasid vastavalt 44 %, 33 % ja 23 %. Füüsika- ja inseneriteaduste valdkonna ettepanekute osatähtsus on suurenenud: 2011. aastal oli see 40 %, 2012. aastal 42 % ja 2013. aastal 44 %.

### *3.1.3. „Idee tõendamine”*

„Idee tõendamise” toetust käsitleva 2011. aasta esimese konkursikutse raames anti kokku 51 toetust, millest 22 viimast toetusesaajat valiti välja 2011. aasta lõpus ja tehti teatavaks 2012. aasta veebruaris. Esimesed 29 toetusesaajat tehti teatavaks 2011. aasta oktoobris.

2012. aastal anti mai tähtajaga konkursikutse raames lisaks 33 toetust ja oktoobri tähtajaga konkursikutse raames 27 toetust, mille tulemusel oli 2012. aasta lõpuks valitud välja 111 ettepanekut, millele anti „Idee tõendamise” toetus.

### *3.1.4. Sünergiatoetused*

Sünergiatoetuste esimese konkursikutse raames esitati 710 taotlust, mida hinnati selleks väljatöötatud hindamismenetluse alusel. Väga tiheda konkursi raames valiti lõpuks 2012. aasta detsembris välja 11 projekti, mida rahastatakse kuni kuus aastat. Väljavalitud projektide keskmine sünergiatoetus on 11,5 miljonit eurot ja 2012. aasta kogueelarve oli 126 miljonit eurot. Igas sünergiatoetust saanud projektis osaleb kaks kuni neli vastutavat teadlast; nende 11

toetuse raames toetatakse 38 väljapaistvat teadlast. Esitatud ettepanekute suur arv näitab, et teadusringkonnad on uut tüüpi toetusest väga huvitatud.

### **3.2. ERC ja USA riikliku teadusfondi vaheline koostöö**

13. juulil 2012 allkirjastasid Euroopa Komisjoni teaduse ja innovatsiooni volinik Máire Geoghegan-Quinn ja USA riikliku teadusfondi (NSF) juhataja dr Subra Suresh ELi ja USA vahelise teadus- ja tehnoloogialepingu raames rakenduskokkuleppe. Selle algatusega tahetakse võimaldada USAs elavatel andekatel noortel, kelle NSF on välja valinud, viibida mõnda aega (6–12 kuud) ERC toetuse saanud töörühma liikmena Euroopas. Seni on ühendust võetud 2 330 ERC toetuse saajaga ning on saadud 760 positiivset vastust. Algatuse eesmärk on viia kokku ühiste huvidega ja üksteist vastastikku täiendavaid teadlasi, et toetada nende püüdlusi avardada teaduspiire ning edendada kahe maailmajao vahelist teadus- ja tehnoloogiakoostööd.

### **3.3. Programmikomitee**

Eriprogrammi „Ideed” programmikomitee toimib lisaks ametlike ülesannete täitmisele ka olulise suhtlusvõrguna, mis hõlmab liikmesriike ja seitsmenda raamprogrammiga assotsieerunud riike, sõltumatut teadusnõukogu, ERC peasekretäri ning komisjoni. 2012. aastal toimusid programmikomitee kohtumised 18. aprillil ja 12. oktoobril.

### **3.4. Eetilisuse hinnang**

2012. aastal sai pärast eetilisuse hindamist kinnituse kolm inimembrüo tüvirakkude uurimist käsitlevat ettepanekut ning eriprogrammi „Ideed” programmikomitee kiitis need heaks. Eetilisuse hindamise läbis veel kolm ettepanekut, mida eriprogrammi „Ideed” programmikomitee praegu arutab.

### **3.5. Õiguskaitsetaotlused**

2012. aastal vähenes õiguskaitsetaotluste koguarv 234-lt 204-le (–13 %), vaatamata asjaolule, et 2012. aastal suurenes ettepanekute koguarv 21,24 %. Kõnealuste taotluste arv, mis on seotud 2,58 %ga esitatud ettepanekutest, näitab positiivset vähenemistendentsi tänu töömeetodite paranemisele ja menetlusnõuete täitmisele.

### **3.6. Teavitamine**

2012. aasta veebruaris tähistas ERC oma 5. aastapäeva ning tutvustas selle raames seniseid saavutusi. Kahepäevase ürituse käigus said kokku poliitikakujundajad ja ERC toetuse saajad. Kolm Euroopa Komisjoni volinikku, Euroopa Parlamendi tööstus-, teadus- ja energeetikakomisjoni esimees, ELi eesistujariiki esindav Taani teadusminister ja ERC juhid said võimaluse kuulata ülevaadet uurimistulemustest, edulugusid ja – mis veelgi olulisem – tulevikuplaane.

2012. aastal algatas sõltumatu teadusnõukogu kampaania „ERC ülemaailmsed püüdlused”, mida juhib ERC peasekretär professor Donald Dingwell. Vähem kui aasta jooksul külastas ta üheksa riigi 26 linna ja tegi 70 ettekannet. Külastuste raames loodi riiklikud kontaktpunktid ning kahe riigi (Brasiilia ja Taiwani) kontaktpunkti esindajad osalesid novembris Brüsselis kontaktpunktide esindajate kohtumisel. ERC osales esimest korda iga-aastaselt maailma majandusfoorumil „Annual Meeting of the New Champions” (tuntud ka suve-Davosi nime all) Hiinas. Põhja-Ameerikas külastas ERC NSF-i karjäärimessi ja Massachusettsi

Tehnoloogiainstituudi Euroopa karjäärimesi, Ameerika teaduse edendamise assotsiatsiooni konverentsi ning Ameerika vähiuuringute assotsiatsiooni, neuroteaduste ühingu, Ameerika antropoloogiassotsiatsiooni ja Ameerika geofüüsikaliidu aastakoosolekuid.

Peale algatuste, mille eesmärk on tutvustada ERC rahastamisvõimalusi kogu maailmas, suurendas ERC oma kohalolekut tähtsamatel rahvusvahelistel teaduskonverentsidel, üritustel ja näitustel, nagu ka Euroopa karjäärimesidel ja seminaridel. ERC president professor Helga Nowotny osales 2012. aastal Århusis Taani eesistumise raames korraldatud Euroopa tipptaseme konverentsil ning Berliinis toimunud konverentsil „Falling Walls”. Sõltumatu teadusnõukogu liikmed ja ERCEA töötajad osalesid samuti konverentsidel, kus oli korraldatud ERC stend või esitus, et tutvustada ERC rahastamisvõimalusi: Dublinis toimunud Euroscience'i avatud foorumi konverentsil, Lindaus Nobeli preemia laureaatide kohtumisel, loodusteadlaste karjäärimesil, poliitikateaduste maailmakongressil ning Euroopa matemaatikakongressil, kui nimetada vaid mõnda.

Üle Euroopa asuvaid riiklikke kontaktpunkte, mille ülesanne on võimalikele taotlejatele teavet anda, teavitati pidevalt ERC projektikonkurssidest e-posti teel ning Brüsselis kaks korda aastas – juunis ja novembris – toimunud kohtumistel.

Käesoleval aastal sai ERC palju meediakajastust nii Euroopas kui ka mujal maailmas, nii rahastamisorganisatsioonina kui ka rahastatud projektide ja toetusesaajate kaudu. Kampania „ERC goes Global” (ERC ülemaailmsed püüdlused) abil tõhustas ERC pingutusi, mis olid suunatud suhete tugevdamisele rahvusvahelise ajakirjandusega, ning sai tänu sellele kogu maailmas kajastust rohkem kui kunagi varem. ERC viiendale aastapäevale pühendatud üritus pälvis samuti palju meedia tähelepanu, nagu ka Nobeli preemia laureaatide algatus ELi eelarve võimalike teadusvaldkonna kärpete vastu, milles ERC-d nimetati Euroopa edulooks. Lisaks kogu aasta vältel korraldatud meediaüritustele väljastab ERC korrapäraselt pressiteateid ja ajakohastatud teavet. Ajakirjanduses on avaldatud mitu intervjuud ERC presidendi, ERC peasekretäri ja sõltumatu teadusnõukogu liikmetega. Pressitöö tulemusel ilmus palju artikleid nii teaduslikes kui ka üldise sisuga ajakirjades (üle 2 100 mainimise). Mis puudutab ERC kohalolekut sotsiaalmeedias, siis 2012. aastal avati Facebooki ja Twitteri konto. ERC-l on Facebookis üle 1 100 ja Twitteris üle 1 800 poolehoidja.

### **3.7. Eriprogrammi „Ideed” järelvalve ja hindamine**

ERC peamiste tulemuste hinnang koostati seoses mõju hindamisega, mis eelnes komisjoni ettepanekule järgmise teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi Horisont 2020 kohta<sup>5</sup>. Programmi pideva jälgimise tulemused on järgmised:

- ERC toetuse saajate seas on viis Nobeli preemia laureaati ja kolm teadusharu medali saajat. Kokku on 76 ERC toetuse saajat saanud muid mainekaid rahvusvahelisi teadusauhindu ja -preemiaid.
- 2008.–2012. aastal on mõjukates eelretsenseeritud teadusajakirjades avaldatud üle 7 900 artikli, milles tänatakse ERC-d toetuse saamise eest.
- Iga ERC toetusesaaja heaks töötab keskmiselt kuus teadlast, aidates sellega koolitada uut põlvkonda tippteadasi.

---

<sup>5</sup> KOM(2011) 809 (lõplik), 30.11.2011.

- Projektide usaldusväärse valimi analüüs näitab, et ligikaudu pool ERC meeskonna liikmetest on muust rahvusest kui vastutav teadlane. ERC meeskonna liikmed on pärit 41 riiki hõlmava Euroopa teadusruumi 38-st riigist. Peale selle on ERC projektide töörühmades teadlasi 55 eri riigist, mis jäävad Euroopa teadusruumist väljapoole, kõige rohkem Ameerikast, Hiinast, Indiast ja Venemaalt.
- Sama analüüsi soolist tasakaalu käsitlevad arvud on samuti positiivsed: ligikaudu 37 % ERC uurimisrühma liikmetest on naised, mis on suurem kui naiste osakaal vastutavate teadlaste seas (20 %). Enamik neid naisi on alles oma teadlaskarjääri alguses ja seega võib loota, et tulevikus on naised tiptasemel teadusuuringutes paremini esindatud.

2012. aasta juulis täitus rakendusametil kolm aastat iseseisvat tegutsemist ning praegu teostatakse ameti suhtes välishindamist, mis hõlmab ka kulude ja tulude analüüsi. Hindamisaruanne valmib tõenäoliselt 2013. aasta kevadel ning see esitatakse Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale.

#### **4. EUROOPA TEADUSNÕUKOGU ÜLESEHITUS**

##### **4.1. Sõltumatu teadusnõukogu**

Sõltumatu teadusnõukogu liikmed vahetatakse järk-järgult välja 2013. aasta veebruaris ja aprillis. Alaline valimiskomitee esitas oma ettepanekud komisjonile 2012. aasta juulis ning selle aruanne<sup>6</sup> edastati nõukogule ja Euroopa Parlamendile. Ettepanekute põhjal nimetas komisjon sõltumatusse teadusnõukogusse järgmised uued liikmed: professor Klaus Bock (Taani Riiklik Teadusuuringute Sihtasutus), professor Athene Donald (Cambridge'i Ülikool), dr Barbara Ensoli (Itaalia Terviseinstituut, Rooma), professor Nuria Sebastian Galles (Pompeu Fabra Ülikool, Barcelona), professor Reinhard Genzel (Max Plancki Maavälise Füüsika Instituut), professor dr Ing. Matthias Kleiner (Dortmundi Ülikool), professor Eva Kondorosi (Ungari Teaduste Akadeemia) ja professor dr Reinhilde Veugelers (Leuveni Katoliiklik Ülikool)<sup>7</sup>.

Sõltumatu teadusnõukogu pidas 2012. aastal viis täiskoguistungit, millest kaks toimusid väljaspool Brüsselit: aprillis Bulgaarias Sofias ja oktoobris Küprosel Limassolis. Täiskoguistungite kokkuvõtted on avaldatud ERC veebisaidil<sup>8</sup>.

Sõltumatu teadusnõukogu liikmed kohtusid ka töörühmades, milles käsitleti mitmeid eriküsimusi: innovatsioon ja suhted tööstussektoriga, rahvusvahelistumine, sooline tasakaal ja avatud juurdepääs.

2012. aasta juulis astus sõltumatu teadusnõukogu veel ühe sammu, et edendada oma avatud juurdepääsu poliitikat, julgustades ERC toetuse saanud teadlasi kasutama valdkondlikke teabehoidlaid. ERC on algusest peale toetanud kindlalt mõtet, et võimalikult paljud uurimistulemused – sealhulgas publikatsioonid ja esmased andmed – peaksid olema vabalt kättesaadavad. 2007. aastal kehtestas sõltumatu teadusnõukogu konkreetsed suunised, mille

<sup>6</sup>

[http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC\\_Identification\\_Committee\\_Final\\_Report\\_2012.pdf](http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC_Identification_Committee_Final_Report_2012.pdf).

<sup>7</sup>

C(2012) 9244, 13.12.2012, ELT C 396, 21.12.2012, lk 30.

<sup>8</sup>

<http://erc.europa.eu/about-erc/organisation>.

kohaselt tuleb kõiki ERC rahastatud projektide raames valminud eksperdihinnangu saanud väljaandeid hoida asjakohastes teadustööde või institutsioonide teabehoidlates ning teha kuue kuu jooksul alates nende avaldamisest avalikult kättesaadavaks.

Sõltumatu teadusnõukogul on ka kaks alalist komiteed, üks vastastikuse eksperdihinnangu andmiseks ning teine huvide konflikti, teadustöös esineva väärkäitumise ja eetikaküsimuste lahendamiseks.

- 2012. aasta mais osales ERC Washingtonis USA riikliku teadusfondi korraldatud tulemustepõhist hindamist (vastastikust eksperdihindamist) käsitleval ülemaailmsel tippkohtumisel. 50 riigi teadusnõukogude esimehed leppisid kokku tulemustepõhise hindamise põhimõtetes ning asutasid Ülemaailmse Teadusnõukogu.
- Sõltumatu teadusnõukogu võttis huvide konflikti, teadustöös esineva väärkäitumise ja eetikaküsimuste komitee töö põhjal 4. ja 5. oktoobril 2012. aastal vastu strateegia teadustöös esineva väärkäitumise väljaselgitamiseks ja käsitlemiseks seoses ERC taotlejate ja projektidega<sup>9</sup>. Strateegiaga muudetakse ametlikuks ERC senine teadustöös esineva väärkäitumise käsitlemise tava. Sellega tagatakse, et kõiki muresid, mis puudutavad võimalikku väärkäitumist teadustöös või teadusuuringute terviklikkuse rikkumise kahtlusi seoses ERC taotleja või projektiga, käsitleb ERC Euroopa Komisjoni raamistikus asutatud ametile kohaldatava õigus- ja menetlusraamistiku kohaselt.

Sõltumatu teadusnõukogu täiskoguistungeid ja kõnealuse nõukogu liikmete kohtumisi ERC sidusrühmadega aitab korralduslikult ja halduslikult ette valmistada rakendusamet. Peale selle annab rakendusamet nõu ja koostab analüüse sõltumatule teadusnõukogule, et aidata viimasel täita eriprogrammi „Ideed” 1. lisas kirjeldatud ülesandeid, ühtlasi toetab ta oma töörühmade ja alaliste komiteede tegevust.

Sõltumatu teadusnõukogu ning Euroopa Komisjoni ja ERC Rakendusameti koostöö paremaks tagamiseks tuleb korrapäraselt kokku ERC juhatus, kuhu kuuluvad sõltumatu teadusnõukogu esimees ja aseesimehed, ERC peasekretär ning rakendusameti direktor. Neil koosolekutel osaleb ka rakendusameti juhtkond. Juhatusel oli 2012. aastal Brüsselis kümme koosolekut, mille eesmärk oli eelkõige valmistada ette sõltumatu teadusnõukogu istungeid või võtta nende järeelmeetmeid.

#### **4.2. Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet**

Alates 2009. aasta juulist vastutab ERC Rakendusamet kõigi tööprogrammis ettenähtud haldusülesannete ja programmi elluviimise eest.

Ameti tegevust juhib juhtkomitee, mille liikmed on ametisse nimetanud komisjon. Komiteed juhib teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraadi peadirektor ning sõltumatu teadusnõukogu kaks liiget osalevad välisliikmetena. Juhtkomitee pidas 2012. aastal neli koosolekut ning võttis vastu rakendusameti iga-aastase tööprogrammi, eelarve ja raamatupidamise ning ülesehitusega seotud otsused. 25. juulil 2012 nimetati Pablo Amor ERC Rakendusameti direktoriks.

---

<sup>9</sup> [http://erc.europa.eu/sites/default/files/press\\_release/files/ERC\\_Semiconduct\\_Strategy.pdf](http://erc.europa.eu/sites/default/files/press_release/files/ERC_Semiconduct_Strategy.pdf).

#### 4.2.1. ERC Rakendusameti töötajad

2012. aasta tegevuseelarvega olid ette nähtud ametikohad 100 ajutisele töötajale, 281 lepingulisele töötajale ja riikide lähetatud 8 eksperdile, seega kokku 389 töötajale.

2012. aasta detsembri lõpus töötas ametis 380 töötajat: 96 ajutist töötajat, 275 lepingulist töötajat ja riikide lähetatud 9 eksperti.

2012. aasta detsembri statistiliste andmete kohaselt olid ameti töötajatest umbes 35 % mehed ja 65 % naised. Kõrgkvalifitseeritud töötajatest (IV tegevusüksuse ajutised ja lepingulised töötajad) olid 61 % naised. Rakendusametis töötasid 2012. aasta lõpus 26 liikmesriigi kodanikud.

### 5. JÄRELDUSED JA 2013. AASTA VÄLJAVAATED

2012. aastal toimus ERC jaoks mitu olulist sündmust. Nendeks olid ERC viienda aastapäeva tähistamine, kampaania „ERC goes Global” (ERC ülemaailmsed püüdlused) algatamine, esimene rahvusvaheline kokkulepe USA riikliku teadusfondiga, Nobeli füüsikapreemia omistamine ERC vastutavale teadlasele ning ERC toetuse saajate osalemine suve-Davosi kohtumisel. 2012. aasta lõpuks oli lõpule viidud kümme konkurssi seoses noorteadlaste ja kogenud teadlaste toetustega, kaks konkurssi seoses „Idee tõendamise” toetustega ja üks konkurss seoses sünergiaetustega. Konkurssidele esitati kokku üle 34 000 taotluse, millest üle 3 500 valiti range vastastikuse eksperdihindamisega välja rahastuse saamiseks.

2013. aastal oodatakse huviga Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust komisjoni raamprogrammi Horisont 2020 käsitleva ettepaneku, sealhulgas ERC vahendite oodatava suurendamise kohta. ERC eelarve suurendamine võimaldab toetada rohkem tippteadlasi ja nende eesrindlikke ideid ning tagada eriti just noorematele teadlastele pikaajaline perspektiiv.

2013. aastaks on kavandatud veel kaks muudatust:

- alates 2010. aastast on noorteadlaste toetust antud nii, et oleks võimalik taotlejaid võrrelda samal tasemel teadlastega. Üldiselt on alustavad teadlased (2–7 aastat doktorikraadi saamisest) oma uurimisrühma loomise protsessis, samal ajal kui konsolideerivad teadlased (7–12 aastat doktorikraadi saamisest) töötavad juba oma rühmaga, kuid vajavad veel toetamist. Selle tava muutmiseks ja noorteadlaste toetuse taotluste arvu kiirele kasvule reageerimiseks lisab sõltumatu teadusnõukogu 2013. aasta tööprogrammi kaks eraldi konkurssi<sup>10</sup>;
- kooskõlas ERC rakkerühma soovitustega, mis on lisatud raamprogrammi Horisont 2020 käsitlevale ettepanekule, lõi komisjon ERC järgmise presidendi otsimiseks kõrgetasemelise sõltumatu otsimiskomisjoni<sup>11</sup>. Raamprogrammi Horisont 2020 raames tagab ERC president ka ERC peasekretäri ülesanded, asub Brüsselis ning pühendab enamiku oma ajast ERC tegevusele. Turville'i lordi Sainsbury juhitud otsimiskomisjon teavitab komisjoni õigel ajal ERC järgmise presidendi nimetamisest pärast raamprogrammi Horisont 2020 jõustumist.

<sup>10</sup> <http://erc.europa.eu/documents/erc-work-programme-2013>.

<sup>11</sup> [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-12-1393\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1393_en.htm).